

JOZEF, ZOON VAN JAKOB

HJM Sales

Geliefde broeders en zusters, vorige week schreeft ik over Jozef, de vader van Jezus. In deze bijbelverkondiging wil ik graag enkele aspecten over het leven van Jozef uit Genesis, hoofdstuk 39, met u delen. Velen van u zullen al wel van zijn bijzondere geschiedenis op de hoogte zijn.

Jozef was de zoon van zijn vader Jakob, één van de stamvaders van Israël. Omdat Jozef een “nakomertje” was, hield zijn vader veel van hem. Zijn vader schonk hem daarom een prachtig gekleurde tunica. Hierom, maar ook omdat Jozef profetische dromen kreeg waarin zij voor hem moesten buigen, waren zijn broers erg jaloers op hem. Zij besloten daarom om hem te doden. Op advies van een van de broers, Juda, besloten ze om hem toch maar niet te vermoorden, doch aan Midianitische (Ismaëlitische) handelaren te verkopen. Deze verkochten hem als slaaf in Egypte. De broers misleiden hun vader Jakob door hem te vertellen dat Jozef door een roofdier was gedood en verslonden. In Gen. 37 kun u het hele verhaal lezen.

Welke angsten, wat een verdriet, wat een twijfel en onzekerheid moet Jozef niet hebben doorstaan, broeders en zusters. En dat op zijn jonge leeftijd (Gen. 37:2). Maar Jozef had een relatie met God. Hij vertrouwde op Hem. En dáárom was hij in staat om enkele van de allerswaarste beproevingen in zijn leven te doorstaan.

We zullen beginnen met het lezen van Gen. 39:1-6 – “1 Jozef nu werd naar Egypte afgevoerd; en Potifar, een hoveling van Farao, een overste der trawanten, een Egyptisch man, kocht hem uit de hand der Ismaëlieten, die hem derwaarts afgevoerd hadden. 2 En de HEERE was met Jozef, zodat hij een voorspoedig man was; en hij was in het huis van zijn heer, den Egyptenaar. 3 Als nu zijn heer zag, dat de HEERE met hem was, en dat de HEERE al wat hij deed, door zijn hand voorspoedig maakte; 4 Zo vond Jozef genade in zijn ogen, en diende hem; en hij stelde hem over zijn huis; en al wat hij had, gaf hij in zijn hand. 5 En het geschiedde van toen af, dat hij hem over zijn huis, en over al wat het zijne was, gesteld had, dat de HEERE des Egyptenaars huis zegende, om Jozefs wil; ja, de zegen des HEEREN was in alles, wat hij had, in het huis en in het veld. 6 En hij liet alles, wat hij had, in Jozefs hand, zodat hij met hem van geen ding kennis had, behalve van het brood, dat hij at. En Jozef was schoon van gedaante, en schoon van aangezicht.”

In dit schriftgedeelte lezen we dat Jozef blijkbaar niet bij de pakken neer was gaan zitten. Hij zal beslist vele, intense gebedsworstelingen aan de voeten van God hebben gevoerd toen hij op de bodem van die kuil in de woestijn gevangen zat, toen hij vele dagen lang door de hete woestijn op weg was naar Egypte, toen hij als slaaf (misschien zelfs wel op een slavenmarkt) werd verkocht, toen hij zeker in het begin hard moest werken in het huis van een nieuwe meester, Potifar.

Maar blijkbaar had Jozef de overwinning in de gebedstrijd behaald. Hij wist dat God hem zou leiden en uiteindelijk de overwinning zou geven en ook alles ten goede zou leiden.

Het werkwoord “afvoeren” (naar Egypte) in vers 1 komt van het Hebreeuwse (ירד), dat in de kern “afdalen, omlaag gaan” betekent. Het bijzondere nu van dit werkwoord is, dat het steeds gebruikt wordt als het land Israël, het volk Israël, maar ook de stad Jeruzalem, wordt verlaten. Israël en Jeruzalem waren Gods eigen land en volk en Gods eigen stad. Wie dáár vandaan wegging, broeders en zusters, daalde af en ging omlaag. Zo is het nu nog steeds! Ook al stapt men in een vliegtuig en ook al gaat men met de auto in plaats van naar het zuiden naar een land ten noorden, men “daalt af” uit Israël.

We mogen hieruit verstaan dat ieder die de gemeente en de gemeenschap van kinderen Gods verlaat, in geestelijke zin omlaag gaat.

Jozef moest dus land en volk Israël (hoewel toen nog slechts uit enkele tientallen zielen bestaand) verlaten en kwam in Egypte terecht. Egypte is het beeld van de wereld. Maar Jozef vermande zich en hij ging aan het werk voor Potifar. En hij deed zijn best! En hij werd door God gezegend en ontplooidde zich ook (vers 2-3).

We mogen hieruit leren, dat elk kind van God moet werken voor de kost en daarin zijn best moet doen. Want de ogen zullen op ons gericht zijn, juist omdat wij een kind van God zijn. Uiteraard waren ook de ogen van zijn baas, Potifar, op Jozef gericht. En hij zag dat de Heer met Jozef was en elk ding dat Jozef ondernam, zegende. Het trof hem zódanig, dat hij Jozef de belangrijkste positie gaf (vers 3-4). Hij stelde Jozef aan over zijn huis en over alles wat hij bezat. Het ligt voor de hand, dat Potifar dat puur in verband met zijn eigen (financiële) belang deed. Zeker niet om de mooie ogen van Jozef!

Zo ook kunnen kinderen Gods in de wereld een goede positie verwerven. Vanwege hun eerlijkheid, vanwege hun houding waarin zij zich in alles als een kind van God gedragen. Ja, waar de kinderen Gods zich ook bevinden, broeders en zusters, steeds moet Gods heerlijkheid uit hen stralen als een voor iedereen zichtbare stad op een berg (Matt. 5:14), zodat anderen daardoor aangetrokken en bekoord zullen worden.

Maar de belangrijkste reden voor het verkrijgen van die belangrijke positie in Potifar's huis was het feit dat de Heer Jozef zegende. De Heer wilde hem zegenen! De Heer had een welbehagen in Jozef die, ondanks alle verdrukkingen, verdriet en tegenslagen, tóch op Hem bouwde en er het beste van maakte en zich in vol vertrouwen op God er doorheen sloeg. In het begin werd alles wat Jozef deed en aanraakte door God gezegend (vers 3). Maar nu mocht Potifar zelfs ontdekken dat zijn gehele huis en alles wat hij bezat, door de Heer werd gezegend terwille van Jozef (vers 5). En wat deed Potifar uiteraard, slim als hij was? Hij vertrouwde voortaan álles aan Jozef toe. Hij liet alles aan Jozef over en bemoeide zich nergens meer mee (vers 6).

Maar de verdrukkingen waren voor Jozef hiermee zeker nog niet voorbij!

Gen. 39:7-18 – “7 En het geschiedde na deze dingen, dat de huisvrouw zijns heren haar ogen op Jozef wierp; en zij zeide: lig bij mij! 8 Maar hij weigerde het, en zeide tot de huisvrouw zijns heren: Zie, mijn heer heeft geen kennis met mij, wat er in het huis is; en al wat hij heeft, dat heeft hij in mijn hand gegeven. 9 Niemand is groter in dit huis dan ik, en hij heeft voor mij niets onthouden, dan u, daarin dat gij zijn huisvrouw zijt; hoe zoude ik dan dit een zo groot kwaad doen, en zondigen tegen God! 10 En het geschiedde, als zij Jozef dag op dag aansprak, en hij naar haar niet hoorde, om bij haar te liggen, en bij haar te zijn; 11 Zo gebeurde het op zulk een dag, dat hij in het huis kwam, om zijn werk te doen; en niemand van de lieden des huizes was daar binnenshuis. 12 En zij greep hem bij zijn kleed, zeggende: Lig bij mij! En hij liet zijn kleed in haar hand, en vluchtte, en ging uit naar buiten. 13 En het geschiedde, als zij zag, dat hij zijn kleed in haar hand gelaten had, en naar buiten gevlucht was; 14 Zo riep zij de lieden van haar huis, en sprak tot hen, zeggende: Ziet, hij heeft ons den Hebreuwsen man ingebracht, om met ons te spotten; hij is tot mij gekomen, om bij mij te liggen, en ik heb geroepen met luider stem; 15 En het geschiedde, als hij hoorde, dat ik mijn stem verhief, en riep, zo verliet hij zijn kleed bij mij, en vluchtte, en ging uit naar buiten. 16 En zij leide zijn kleed bij zich, totdat zijn heer in zijn huis kwam. 17 Toen sprak zij tot hem naar diezelfde woorden, zeggende: De Hebreeuwse knecht, dien gij ons hebt ingebracht, is tot mij gekomen, om met mij te spotten. 18 En het is geschied, als ik mijn stem verhief, en riep, dat hij zijn kleed bij mij liet, en vluchtte naar buiten.”

Geliefde broeders en zusters, we mogen uit het voorgaande een ernstige waarschuwing ontvangen. Een waarschuwing voor ons allemaal! Zodra satan en de demonen zien, dat een kind van God zich ook in werkelijkheid als Zijn kind gedraagt en wordt gezegend, dan zullen zij aanvallen. Beslist! Want het is hun een doorn in het oog.

Hun aanvallen zullen in eerste instantie geschieden via ogenlust, begeerten des vleses of hoogmoed. Zij zullen proberen aan te vallen als zij ons op een onoplettendheid of een lichtzinnigheid kunnen betrappen.

Het enige wat Jozef in het schriftgedeelte wellicht verweten kan worden is, dat hij het huis binnenging, terwijl de vrouw van Potifar daar alléén was. Maar ook dát is nog maar de vraag, omdat Jozef een slaaf was die gehoorzaamheid aan Potifar en uiteraard ook aan diens vrouw verschuldigd was. We zien dus dat kinderen Gods ook buiten hun schuld in vele verzoeken terecht kunnen komen. Hoe dan ook zullen we nooit lichtzinnig mogen zijn, of met de wereld mogen koketteren of een onoplettende houding mogen aannemen.

Uit de verzen 7-9 verstaan we dat Jozef niet wenste te zondigen tegen God, toen Potifar's vrouw hem het aanbod deed om met haar te slapen. Jozef wilde ook het vertrouwen dat Potifar in hem stelde niet beschamen. Hij wilde dat ontzettend grote kwaad, de zonde van overspel en hoererij, niet begaan. Jozef bezat de vreze Gods en dat is het beginsel van elke wijsheid. Ps. 111:10a – *“.....De vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid;”*

Maar hiermee was de kous niet af!

Zo gemakkelijk zal satan het niet opgeven. Hij zal blijven volhouden en alles in het werk stellen om ons in zonden te laten vallen. Dag na dag sprak Potifar's vrouw Jozef aan om met haar te slapen (vers 10). Moet u zich dit eens voorstellen. Een jonge, gezonde man in de kracht van zijn leven en een ongetwijfeld prachtige, verleidelijke vrouw. Satan zal de mannen onder ons écht niet proberen te verleiden met een stokoude, kromgebogen vrouw zonder tanden en in de negentig jaar oud. Neen, als hij ons wil verleiden, dan wil hij ons overwinnen en dan stuurt hij een mooie, verleidelijke vrouw.

Mannen lopen dan kans om in zonde te vallen, tenzij zij dicht bij Jezus leven. Tenzij zij elke dag met Hem een relatie onderhouden en Hem liefhebben. Het wil niet zeggen, dat dan de verzoeken achterwege blijven. Neen, maar de verzoeken staan dan onder de controle van God en worden dan door God benut als beproevingen om onze karakters te vormen. Net zoals de grenzen van Job's beproevingen door God werden vastgesteld (Job 1:12; 2:6).

Jak. 1:2-4 – *“Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt; Wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt. Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkelijk.”*

Broeders en zusters, natuurlijk zult u het logisch vinden, dat wij voorzichtig en niet lichtzinnig moeten zijn als het gaat om de (verleidingen tot) zonde. Maar nooit mogen wij vergeten, dat wij een geestelijke strijd tegen onzichtbare, duivelse machten in de lucht voeren (Efez. 6:12), die voortdurend blijven proberen om situaties en mensen naar hun hand te zetten. En prijst God, Hij beschermt ons met Zijn engelenmachten. Maar laten we niet vergeten, dat de duivel steeds zal proberen om de perfecte gelegenheid te scheppen om ons tot zonde te verleiden. Leest u maar Gen. 39:11-12a – *“Zo gebeurde het op zulk een dag, dat hij in het huis kwam, om zijn werk te doen; en niemand van de lieden des huizes was daar binnenshuis. En zij greep hem bij zijn kleed, zeggende: Lig bij mij!.....”*

De duivel regelde het zó, dat er niemand in het huis was dan alleen Jozef en Potifar's vrouw. Als er niemand in de buurt is, als alle ramen en deuren zijn gesloten, als er niemand is die je tot de orde kan roepen, als niemand je ziet, behalve een mooie, verleidelijke, wellicht half-naakte vrouw die je probeert te verleiden, broeders (en zusters), is het dé vraag hoe wij zullen reageren.

Wijzen wij de zonde resoluut af? Of vallen wij? Twijfelen we wellicht, waardoor we zéker zullen vallen? Er is voor ons slechts één resolute houding aan de orde, broeders en zusters, en die houding is de vrucht van een levende gemeenschap met God. Matt. 18:9 – *“En indien uw oog u ergert, trekt het uit, en werpt het van u. Het is u beter, maar een oog hebbende, tot het leven in te gaan, dan twee ogen hebbende, in het helse vuur geworpen te worden.”*

Als wij door vleeselijke begeerten en ogenlust gehinderd worden, dan zegt het Woord van God dat wij onze ogen, via welke die verleidingen in ons innerlijke (ons hart) komen om hun

vernietigende werk te doen, moeten uitspreken en wegwerpen. Met andere woorden, radicaal afkappen en de verleidende omstandigheden ontvluchten.

Dit was precies wat Jozef ook deed. Gen. 39:12b – “.....*En hij liet zijn kleed in haar hand, en vluchtte, en ging uit naar buiten.*”

Broeders en zusters, in de wereld zal men trachten u tot zondigen te verleiden. Wellicht proberen collega's of zelfs vrienden op subtiele wijze u te verleiden. Zij zullen dat wellicht niet eens bewust doen, maar ze weten het niet beter. Laten we daarom altijd alert zijn. Jozef weigerde resoluut om te zondigen en hij ontvluchtte onmiddellijk de compromitterende situatie. Hij kapte radicaal af en liet zelfs zijn kleed bij Potifar's vrouw achter. Zulk een haast had Jozef om weg te komen.

Waarom verloor Jozef zijn kleed? Waarom is dit feit zo expliciet in de bijbel vermeld?

God wil ons duidelijk maken, dat het resoluut kappen met elke verleiding in ons leven grote gevolgen kan hebben. Namelijk dat we dat uiterlijke kleed van gerechtigheid zullen verliezen. Dat wil zeggen dat mensen ons zullen smaden, omdat zij ons als schuldig aan bepaalde kwalijkheden, ongerechtigheden of zelfs misdaden beschouwen. Zij zullen ons verguizen. Als wij een zuiver, oprecht leven leiden, zullen de mensen ons wellicht ten onrechte van bepaalde dingen beschuldigen. Misschien ergeren zij zich zo aan ons, dat ze ons zelfs vals beschuldigen van vreselijke dingen, die wij absoluut niet gedaan hebben. Dit moet ons niet verbazen, want satan haat de echte kinderen Gods en helemáál als zij niet in zijn zorgvuldig opgebouwde valstrikken trappen, maar overwinnen. Dit is zijn ware karakter en het karakter van de wereld!

Gen. 39:13-18 – “*En het geschiedde, als zij zag, dat hij zijn kleed in haar hand gelaten had, en naar buiten gevlucht was; Zo riep zij de lieden van haar huis, en sprak tot hen, zeggende: Ziet, hij heeft ons den Hebreuwsen man ingebracht, om met ons te spotten; hij is tot mij gekomen, om bij mij te liggen, en ik heb geroepen met luider stem; En het geschiedde, als hij hoorde, dat ik mijn stem verhief, en riep, zo verliet hij zijn kleed bij mij, en vluchtte, en ging uit naar buiten. En zij leide zijn kleed bij zich, totdat zijn heer in zijn huis kwam. Toen sprak zij tot hem naar diezelfde woorden, zeggende: De Hebreeuwse knecht, dien gij ons hebt ingebracht, is tot mij gekomen, om met mij te spotten. En het is geschied, als ik mijn stem verhief, en riep, dat hij zijn kleed bij mij liet, en vluchtte naar buiten.*”

Jozef verloor zijn uiterlijke kleed van gerechtigheid, maar hij behield dat innerlijke kleed. En hierom gaat het. Jozef bleef zonder schuld. En daarom bleef God bij hem. Dan zal God ook altijd bij ons blijven.

Weet u wat ook zó bijzonder in deze geschiedenis was? Dat Jozef geen enkele moeite deed om zijn onschuld te bewijzen. We lezen er met geen woord over. Ik denk persoonlijk, dat Jozef de vrouw van Potifar niet in diskrediet wilde brengen. En dit is het karakter dat elk kind van God eigenlijk moet hebben.

Ondanks dat je onschuldig bent, zul je soms vrijwillig de schuld op je moeten nemen ter wille van anderen en ter wille van Jezus.

Dit was ook Jezus' houding toen hij voor de Joodse rechters stond. Jes. 53:7 – “*Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt; doch Hij deed Zijn mond niet open; als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open.*”

Jezus zweeg, omdat Hij onze onpeilbaar grote zondes Schuld op Zich wilde nemen en voor ons de doodstraf aan het kruis wilde ondergaan.

Is Jozef niet een geweldig schaduwbeeld van Jezus? Hij handelde hetzelfde als Jezus en nam de schuld op zich. Jezus wil voor Zich een Bruid als Jozef, zonder vlek of rimpel, heilig en onberispelijk (Efez. 5:25-27). Daarom is Jozef óók een schaduwbeeld van de toekomstige Bruid van Jezus, zeker als wij zijn geschiedenis zouden bezien met inachtneming van Abraham als beeld van God de Vader, Izaäk als beeld van Jezus en Jakob als beeld van de Heilige Geest. Het voert echter te ver om daar nu op in te gaan.

Jozef handelde en wandelde door de Heilige Geest, doordat hij het gewend was om dagelijks dicht bij Zijn Heer te vertoeven. Jozef wilde de schuld van Potifar's vrouw op zich nemen. En hij moest incalculeren, dat hij dus ook de straf zou moeten ondergaan.

Zo gebeurde het ook! Gen. 39:19-20 – *“En het geschiedde, als zijn heer de woorden zijner huisvrouw hoorde, die zij tot hem sprak, zeggende: Naar deze zelfde woorden heeft mij uw knecht gedaan, zo ontstak zijn toorn. En Jozefs heer nam hem, en leverde hem in het gevangenhuis, ter plaatse, waar des konings gevangenen gevangen waren; alzo was hij daar in het gevangenhuis.”*

Onschuldig werd Jozef in de gevangenis gegooid omdat hij niet wenste te zondigen. Vanwege de haat van een miskende, afgewezen vrouw. Geloof u mij, broeders en zusters, dat gevangenis in die dagen beslist geen vakantieparadijzen waren. Maar tóch was Jozef veilig. God bleef bij hem, omdat Hij Jozef als Zijn kind beschouwde nu Jozef voortdurend op Hem bleef vertrouwen. Gen. 39:21-23 – *“Doch de HEERE was met Jozef, en wende Zijn goedertierenheid tot hem; en gaf hem genade in de ogen van den overste van het gevangenhuis. En de overste van het gevangenhuis gaf al de gevangenen, die in het gevangenhuis waren, in Jozefs hand; en al wat zij daar deden, deed hij. De overste van het gevangenhuis zag gans op geen ding, dat in zijn hand was, overmits dat de HEERE met hem was; en wat hij deed, dat deed de HEERE wel gedijen.”*

Oh, broeders en zusters, Jozef zal het beslist niet gemakkelijk hebben gehad. Hij zal in het begin in die gevangenis zijn geslagen en wellicht gemarteld. Hij zal beslist honger en pijn hebben gehad. Hij zal zielepijnen hebben ondergaan, omdat er momenten zullen zijn geweest dat hij het niet meer zag zitten. Momenten waarin hij zich zal hebben afgevraagd wáár God toch eigenlijk was. Maar opnieuw behaalde hij de geestelijke overwinning. Want manmoedig nam Jozef opnieuw zijn taken met blijmoedigheid ter hand en God begon hem opnieuw te zegenen. Nét zoals toen in Potifar's huis. God bleef hem zegenen, zodat er in feite niets was veranderd. In Potifar's huis was hij een gevangen slaaf en nu ook weer!

Om er nu op in te gaan zou deze bijbelverkondiging te lang maken, maar Jozef moest deze nieuwe beproevingen ondergaan omdat God zijn karakter wilde vormen. God wilde hem gereed maken voor de belangrijkste functie aan het hof van de Egyptische farao, de functie van onderkoning. God wilde de noodzakelijke deuren openen. Opdat hij via Jozef eens zijn volk Israël in tijden van grote hongersnood van voedsel zou kunnen voorzien. Zó ver ziet God vooruit. Dit mogen wij nooit vergeten als wij in zware verdrukkingen worden gevoerd. God is dan aan het werk met Zijn raadsplan, ook voor uw en mijn leven.

Laten we Jozef's woorden lezen die hij uitte, toen hij zich aan zijn broers bekend maakte, nadat zij hem om brood hadden gevraagd vanwege de wereldwijde hongersnood. Gen. 45:5,7-8 – *“Maar nu, weest niet bekommerd, en de toorn ontsteke niet in uw ogen, omdat gij mij hierheen verkocht hebt; want God heeft mij voor uw aangezicht gezonden, tot behoudenis des levens. Doch God heeft mij voor uw aangezicht henen gezonden, om u een overblijfsel te stellen op de aarde, en om u bij het leven te behouden, door een grote verlossing. Nu dan, gij hebt mij herwaarts niet gezonden, maar God Zelf, Die mij tot Farao's vader gesteld heeft, en tot een heer over zijn ganse huis, en regeerder in het ganse land van Egypte.”*

Ja, mijn broeders en zusters, wij die tot de Bruid van Jezus willen behoren, zullen verdrukkingen moeten ondergaan om tot zegen te kunnen zijn voor het overblijfsel op aarde, namelijk die mensen die Jezus als hun Heiland hebben aangenomen en nog zullen aannemen en voor eeuwig gered worden. Zoals Jezus het levende Brood des hemels was en de mensenmenigten hiermee voedde, nét zo wil Hij dat wij, Zijn Bruid, hongerige zielen met Zijn Woord zullen voeden (Matt. 14:16; Luk. 9:13).

Is de Heer niet onbegrijpelijk wijs, genadig en liefdevol?

Moge Hij u deze week rijkelijk zegenen. Amen.